

INVENTATOR DUPĂ GRATII

Dacă adevărata pedeapsă pentru comiterea unei infracțiuni este pierderea libertății, atunci inventatorul Valentin Boantă, cel care a sprijinit fraude bancare iar apoi a inventat un dispozitiv inovator de securitate pentru carduri, și-a ispășit deja păcatele. Povestea de la agonie la extaz și apoi în iadul închisorii din Vaslui este spusă de el după gratii, în exclusivitate pentru Biz.

DE OANA GRECEA

Odată ce Valentin Boantă (33 de ani) și-a dat acordul pentru interviu, am pornit pe drumul lung spre Vaslui cu ceva emoții. Personal, nu am mai făcut niciodată vreo vizită în închisoare și nu știam la ce să mă aștept. Deși Penitenciarul Vaslui este unul în regim semideschis (ușile celulelor nu se închid și deținuții cu condamnări de maximum 5 ani, în funcție de gravitatea pedepselor, pot fi angajați în oraș pentru un program de opt ore), am trecut prin filtrele de securitate care nu-ți permit intrarea cu telefon mobil, stick, baterii etc. Reportofonul, o agendă și aparatul foto pentru colegul meu – cu atât am putut intra ca să vorbim cu cel devenit erou la Salonul de Invenții de la Geneva din aprilie

2013, unde invenția sa, dispozitivul anticitare carduri, a stârnit interesul multora, primind și premiul presei. Valentin Boantă, condamnat pentru aderare-sprijinire grup infracțional, se încadrează perfect în tiparul studiului Harvard care spune că soluțiile cele mai bune vin frecvent din partea unor indivizi ce activează la limita sau în afara domeniului lor de expertiză.

Are pregătire artistică, a făcut liceul de arte plastice "Nicolae Tonitza" din București și a intrat la Academia de Artă "Nicolae Grigorescu", pe care a abandonat-o ulterior. A ajutat la fraudarea unor bănci, cunoaște tot ce se poate despre dispozitivele de securitate bancară, deși nu este nici programator, nici informatician. Și în cazul infracțiunii, dar și în cel al creării dispozitivului care să nu

mai permită fraudarea cardurilor bancare, contribuția sa a ținut de... design. Pășește relaxat spre noi și ne întinde mâna cu încredere și zâmbetul pe buze. Este îmbrăcat lejer, cu un pullover alb, blugi și pantofi sport. Nimeni nu știe ce este în spatele zâmbetului afișat, nimeni nu-și poate imagina drama pe care o trăiește. Boantă vrea să simtă cu toată ființa sa condițiile de detenție, pentru a-și ispăși păcatul, dar și pentru a putea aprecia libertatea la care visează. "Nu patru pereți sau pușcăria te dărâmă, cât suferința mentală, asta e drama", mărturisește el. Și continuă. "Regret infracțiunea foarte mult, pentru că nu pot să-mi văd copilul (o fetiță de opt ani), e cel mai cumplit sentiment pe care îl poate simți vreodată un părinte. Să nu-l știi, să nu-l vezi, să nu-l pupi de noapte

FOTO: VALI MIREA

REPORTAJ

bună. Mi-ar fi plăcut să o învăț eu să citească. Să-i deschid ușile către literatură, către cunoaștere, către istorie, geografie, către toate. Asta mă doare fizic".

SKIMMER ȘI PEDEAPSĂ

Pentru o perioadă a avut mintea și timpul ocupate cu lucrul la o expoziție pascală, sculpturi și grafică cu tema "Răstignirea". Cu toate acestea, lasă să se înțeleagă că nopțile sunt lungi, sufocante (într-o celulă stau șase deținuți, în paturi suprapuse în trei trepte), cu gânduri de tot felul. Nu întâmplător, cartea pe care o citea se numea "Nopti albe", a lui Dostoievski, autor pe care l-a recitat și la intrarea în închisoare, în noiembrie 2012, când prima carte citită după gratii a fost "Crimă și pedeapsă". Chiar dacă zilele petrecute într-o închisoare ar trebui să netezească drumul spre reintegrarea socială a deținuților, lucrurile în România nu stau chiar așa. Boantă nu vrea să se vaite, însă regretă că nu are posibilitatea de a-i învăța pe ceilalți ce înseamnă "frumosul", "arta", din lucruri utile, din obiecte pe care aceștia le-ar putea vinde la ieșirea din detenție. Nu i s-a dat însă voie să predea, iar activitatea pe care o desfășoară el nu este considerată muncă. În cinci ani – cât are de executat – Valentin Boantă își poate pierde talentul, dar și ideile care nu se pot materializa. Crede însă că are tot timpul din lume să se gândească de ce a ajuns aici, dar și să viseze, cu ochii deschiși, cum invenția sa poate schimba lumea bancară și reda oamenilor încrederea în tranzacțiile cu carduri.

Acțiunea pentru care a fost condamnat – o activitate comercială către o terță persoană, pentru care primea un preț fix – a fost făcută exclusiv pentru bani. Valentin Boantă s-a implicat în confecționarea unui skimmer (un dispozitiv "spion" care copiază și reproduce datele electronice) pentru că nu-i plăcea cum arată cel pe care l-a văzut. El nu a fost implicat direct în activitatea de fraudare și nici nu avea cunoștință de existența unei întregi rețele. Știa însă că dispozitivul pe care-l construia se folosește la citirea unor carduri. "Am făcut-o, evident, pentru bani, doar nu sunt ipocrit, dar și dispozitivul prezentat la Geneva tot pentru bani l-am făcut", mărturisește el.

Ce anume a dus la trecerea de cealaltă parte a baricadei? Nu a fost frica de închisoare, nici faptul că a realizat că face un lucru ilegal. "Dețineam foarte multe informații și nu mai aveam ce să fac cu ele.

Am vrut să-mi demonstrez că eu sunt născut pentru o zi senină, nu pentru una întunecată. E o provocare pentru mine să văd anumite lucruri, să văd anumite volume, care sunt considerate impenetrabile. Eu văd oricum lumea în volume, în volume care se intersectează, nu am nevoie de ochelari 3D”, mai povestește Valentin Boantă.

INOVAȚIE LA ATM

În opinia sa, problema cea mai mare a ATM-urilor din ziua de azi este că sunt des- tul de vechi ca și concept și design, dintr-un sistem urbanistic din anii '80. “Plecând de la

Chiar dacă concepute pe hârtie un dispozitiv bazat pe rotirea cardului în interior și care evită astfel citirea lui, nu avea logistica necesară să-l producă. Nu putea face lobby și nici promovare. De aceea i-a scris lui Mircea Tudor, iar din 2009 încoace MB Telecom și Valentin Boantă sunt parteneri în producerea acestui dispozitiv. “E foarte greu să ajungi de unul singur la jucătorii mari. Eu nu sunt manager, nu știu marketing. MB Telecom și oamenii de acolo sunt niște vizionari. Costurile pentru protecția internațională sunt foarte mari, de zeci de mii de euro. Eu singur nu am vizibilitatea pe care o are o firmă ca MB Tele-

sunt decât o platformă pentru hoți. “Nu am fi discutat astăzi dacă nu făceam genul ăsta de infracțiune, pentru că nu mi-ar fi dat niciodată prin cap că ar trebui să mă ocup eu de securizarea bancomatelor”, mai spune el.

Cum a primit vestea că dispozitivul său a fost premiat la Geneva? “Când am văzut știrea am simțit foarte multă mândrie. Eram ca un butoi de pulbere. M-am simțit excelent. Era încununarea unei lupte, a unei munci. Mi-am demonstrat că într-adevăr merit dimineața aia senină și că sunt născut pentru ea. Norocul nu a venit degeaba. Am fost mândru, exact ca

existat astăzi fără infractorul și inventatorul Valentin Boantă, care astfel și-a îndreptat greșeala, oferind societății o răsplătă consistentă pentru prejudiciile produse. În acest context, firma MB Telecom a început o campanie publică cu scopul de a solicita o grațiere din partea președintelui României pentru Valentin Boantă”, ne-a declarat Tudor.

Ce va face atunci când va ieși din închisoare? “Aș vrea să dezvolt și idei proprii în timp. Mi-ar plăcea să colaborez în continuare

condițiile sunt departe de cele ale închisorii etalon din Europa – Hadden din Norvegia, unde deținuții sunt des în legătură cu cei dragi de afară. Cercetări numeroase arată că este mult mai puțin probabil că infractorii care păstrează legături strânse cu familia în perioada de detenție să recidiveze după eliberare. Închisoarea din Hadden a fost descrisă, la un moment dat, ca o invitație către toți infractorii din Europa să se mute în Norvegia.

Boantă însă nici nu visează la condiții mai bune. “Mereu mă gândesc că nu grațiile, sârmele ghimpate sunt puse acolo ca

această experiență, să sculpteze și să se gândească la un scenariu de film. “Nu vreau să treacă timpul pe lângă mine, vreau să mă gândesc ca la un concediu prelungit. Vreau să folosesc timpul pe care îl am într-un mod cât mai prețios cu putință.” Citește cărți aduse de soția sa Oana (medic pediatru), pentru că la biblioteca închisorii nu găsește autorii preferați. A scris o piesă de teatru intitulată “O generație pe eșafod”, o poveste despre generația prodigioasă a anilor '80.

Tot în închisoare a sculptat pentru prima oară. “Eu modelam în afară orice e

SRS – Sistemul rotativ de siguranță

Fraudarea terminalelor de tip ATM sau a oricăror dispozitive ce folosesc cardurile pentru efectuarea de plăți sau retragere de numerar, cunoscută în limbajul internațional drept “skimming”, s-a răspândit extrem de repede în ultimii ani. Principalul motiv este ineficiența sistemelor de securitate actuale. Pentru a preveni aceste atacuri, au fost dezvoltate o diversitate de dispozitive antiskimming, dar capacitatea acestora de a stopa fenomenul este mai degrabă simbolică, iar prezența lor nu a făcut decât să stimuleze infractorii să găsească soluții mai bune, mai adaptate pentru a fura informația stocată pe banda magnetică a cardului.

Soluția propusă de Valentin Boantă, în colaborare cu MB Telecom, poartă numele SRS, “sistem rotativ de siguranță”, iar principala caracteristică a dispozitivului este reprezentată de introducerea cardului pe lungimea acestuia cu banda magnetică în interior. Datorită acestei inovații revoluționare, se împiedică copierea benzii magnetice sub orice formă de către orice dispozitiv neautorizat, întrucât cardul nu este translatat pe direcția de citire a benzii magnetice. În plus, dispozitivul are o componentă mobilă (un semidisc ce rotește cardul cu 90 de grade pentru a-l transfera bancomatului în poziția clasică), făcând imposibilă atașarea de dispozitive în vederea fraudării. Costurile pen-

tru implementarea dispozitivului pe bancomate vor fi cu siguranță mai mici față de proporțiile fraudelor actuale comparativ cu beneficiile aduse.

Cine ar putea produce prototipul? “În funcție de solicitare, avem în vedere mai multe strategii de piață. Sistemul poate fi încorporat în ATM-uri noi și astfel putem să licențiem utilizarea brevetului de invenție către producători de ATM-uri sau putem produce dispozitive pentru a fi atașate pe ATM-uri existente. Pentru partea de producție, foarte probabil vom externaliza unei alte firme din România, susținând astfel dezvoltarea unei industrii orizontale în România, bazată pe rezultate ale cercetării ro-

mânești”, spune Mircea Tudor, președintele MB Telecom.

În 2010, când Valentin Boantă a prezentat ideea sa, compania de cercetare și inovare a încheiat un contract de colaborare, care prevede ca fostul hacker să primească o cotă parte din veniturile obținute în urma vânzărilor tehnologiei dezvoltate împreună. Astfel, el poate primi bani imediat după prima vânzare, poate chiar pe timpul detenției sale. La salonul internațional de invenție de la Geneva, unde a fost expus prototipul SRS, a primit foarte multe vizite, stârnind mare interes. Elveția, țara băncilor, a fost de departe cea mai semnificativă prezență.

Ca răspuns la infracțiunea de skimming, EMV (Europay,

Mastercard și Visa) a implementat cipul integrat în cardurile bancare, măsură care a încetinit expansiunea

infracțională în vestul Europei, mutând “acțiunea” în special către America de Nord, unde se folosește aproape exclusiv varianta cu bandă magnetică. Serviciul Secret American estimează o fraudare anuală a ATM-urilor de un miliard de dolari. Pericolul foarte mare este că acest gen de fapte poate duce la scăderea încrederii populației în sistemul de funcționare a bancomatelor și al POS și în mod automat va afecta activitatea băncilor care emit astfel de instrumente de plată. Dacă populația va tinde să renunțe la aceste instrumente de plată electronică hoții se va reorienta și va folosi din nou numerarul. Acest fapt ce poate duce la creșterea

infracționalității cu violență (furturi, tâlhării etc.) pentru obținerea de bani de către infractori, unde pe lângă partea materială există și pericolul social mai grav manifestat asupra vieții și integrității corporale a persoanelor.

O decizie de securizare a cardurilor și de folosire a unui dispozitiv de genul celui inventat de Valentin Boantă trebuie luată însă la nivel mondial. “E foarte greu să vorbești de acceptare la nivel mondial, pentru asta sigur vor mai trece mulți ani, căci este un traseu anevoios printre reglementări internaționale ale emitenților de carduri (precum Visa, Mastercard), ale instituțiilor bancare naționale din diverse state, ale companiilor de asigurări ce preiau riscul furtului/pierderii banilor de pe carduri și ale reglementărilor

naționale privind securitatea bancară”, ne-a explicat Adrian Bîzgan, cercetător în cadrul MB Telecom și membru al echipei care a lucrat la dispozitivul SRS.

Ca strategie de afaceri, MB Telecom are în vedere promovarea prin canale specifice producătorilor de ATM-uri, care au deja conexiuni puternice în domeniu atât în direcția instituțiilor reglementatoare, cât și în direcția instituțiilor bancare. Compania este membră a ATMIA (asociație care promovează utilizarea de ATM-uri și plățile electronice) din 2011 și va utiliza acest statut pentru a promova sistemul rotativ de siguranță. Cât va trece însă până la vânzarea și producerea în masă a acestui dispozitiv de importanță mondială, doar timpul va stabili.

premia asta m-am gândit că a le schimba pe toate e foarte complicat, așa că etapa tranzitorie este să fie utilizate cu un sistem performant cele care există, urmând ca în timp să fie toate modificate. Următorul sfert de secol nu va fi fără ATM-uri”, explică fostul hacker. Cunoscând cum funcționează ATM-urile, lui Valentin Boantă i-a fost ușor să găsească breșele. Soluția propusă de el a fost considerată atât de simplă, încât cei de la MB Telecom, în frunte cu Mircea Tudor, căruia îi scrisese propunerea, l-au combătut timp de trei luni în ideea de a vedea dacă totuși ceva scârțâie în propunerea sa.

com”, povestește Valentin Boantă despre motivele pentru care colaborează cu această companie. Ar fi însă un bun vânzător al acestui produs pentru că știe tot ce poate face și știe, de asemenea, și metodele cu care se operează pentru citirea cardurilor. “Imaginați-vă că, dacă o mare bancă își ia prima măsuri de securitate, sparge cotele de piață ale celorlalte, deoarece clienții vor spune: «Asta e cea mai sigură, mă duc la asta». Asta este miza. Pentru ei prejudiciile, chiar de un miliard de dolari, sunt mici, și sunt asigurate și reasigurate.” Și adaugă, ca pentru sine, că bancomatele din ziua de azi nu

Nichita Stănescu la un concurs de poezii din Serbia, când s-a întors cu spatele la audiență și le-a spus că «vreau să vedeți cum îmi cresc aripi». Cam așa m-am simțit și eu atunci”, mărturisește Boantă.

Inventatorul din închisoare va primi bani pentru activitatea sa înainte de încarcerare, pentru ideile sale revoluționare care au condus la dezvoltarea acestui prototip, pentru meritele principale pe care le are la această invenție, ne explică Mircea Tudor. “Însă, înainte de bani, cred că ar trebui să primească recunoașterea societății românești pentru contribuția sa. Acest prototip nu ar fi

cu MB Telecom, pentru că sunt genul de oameni care înțeleg din prima ce zici. Dar întâi aș vrea să petrec cât mai mult timp cu copilul meu, și apoi să promovez produsul pe piețe emergente, să mă duc în India să le spun de ce e bun pentru ei. Să mă duc în America de Sud, în toată America, să le spun că e bun. Am foarte multe planuri, vreau să fac foarte multe lucruri și cred că am energia necesară să le fac”, conchide Valentin Boantă.

INSPIRAȚIE CHIAR ȘI ÎN ÎNCHISOARE

Cu toate că Penitenciarul Vaslui deține cea mai nouă construcție pentru o închisoare,

să interzică intrarea sau ieșirea cuiva. Ele sunt puse acolo ca să zdrobească spiritul. Asta fac sârmele ghimpate, ușile care nu se mai termină”, spune el. Nu vrea să-și facă o lume paralelă, nu vrea să-și facă pușcăria confortabilă. “Nu sunt masochist să vreau să mă chinuiesc, dar vreau s-o percep ca pe-o experiență totală, ca într-o «Noapte de Decembrie»”, mai spune acesta.

Pentru că timpul este principalul atu pe care îl are Boantă în închisoare, s-a apucat să scrie, să citească, să țină un jurnal pentru fiica sa, căreia să-i povestească zi de zi

bidimensional. Modelam, făceam magneti de frigider, pictam mobilier, dar nu sculptam, deși sculptura te atrage imediat dacă îți plac volumele. Te simți un mic demiurg când dai viață.” Are în plan de când era în libertate un scenariu de film, intitulat “Zile de plastic!”, dar și o carte de copii cu ilustrații, pe care vrea să i-o dedice fiicei sale. Având în vedere că pierderea libertății reprezintă o lovitură pentru moralul cuiva, succesul dispozitivului împotriva fraudelor bancare este gura de aer de care are nevoie Valentin Boantă pentru a merge mai departe. **BIZ**